

ІНВЕСТИЦІЙНІ АСПЕКТИ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА

І. В. Бродюк, здобувач
Київський національний університет технологій та дизайну

Сучасний період розвитку економіки свідчить про те, що в Україні почали відновлюватися та загострюватися кризові явища. Це ставить підприємства на шлях захисту власних економічних інтересів, утримання конкурентних позицій, протистояння негативним впливам зміни цін на необхідні ресурси, валютним коливанням, протиправним діям конкурентів. Відповідно, керівництво підприємств спрямовує свої зусилля на розробку заходів щодо адаптації до умов політичної та соціально-економічної нестабільності, веде пошук адекватних рішень захисту економічної безпеки і шляхів зниження загроз функціонування суб'єктів господарювання. З огляду на це, питання щодо забезпечення економічної безпеки постає в ряд найбільш нагальних.

До числа умов, що забезпечують економічну безпеку, належать використання нововведень, інноваційна активність, розвиток інноваційної інфраструктури, рівень кваліфікації кадрів, їх знання, уміння і навички. Світовий досвід свідчить, що детермінуючим чинником соціально-економічних перетворень є саме інноваційний розвиток. Враховуючи той факт, що близько 90% ВВП виробленого в Україні і майже 95% вартості основних засобів припадає на частку великих підприємств промисловості, то можна простежити залежність стану економічної безпеки держави від рівня економічної безпеки підприємства.

Вирішальним чинником розвитку і зміцнення підприємства вважається як вигідне вкладення капіталу, так і вибір джерел фінансування інвестиційної діяльності, а отже така складова економічної безпеки як інвестиційна, є надзвичайно важливою для загального стійкого розвитку будь-якого підприємства.

Під інвестиційною безпекою підприємства розуміють процес забезпечення такого стану інвестиційної сфери, за якого економічна стратегія розвитку підприємства здатна зберігати і підтримувати достатній рівень інвестиційних ресурсів в умовах дії внутрішніх і зовнішніх загроз.

Інвестиційну безпеку розглядають як стан, що характеризує досягнутий рівень використання інвестиційних ресурсів суб'єкта господарювання.

Розуміння інвестиційної діяльності як сукупності інвестиційних проектів призводить до висновку, що інвестиційна безпека підприємства – це економічна безпека в процесі здійснення інвестиційних проектів. Відповідно, інвестиційна безпека спрямована на уникнення економічного збитку при прийнятті інвестиційного рішення, запобігання загроз і зниження ризиків, що надають негативний вплив на реалізацію інвестиційного проекту.

Інвестиційна безпека є необхідною компонентою у зворотному зв'язку в процесі відтворення, що опосередкована впливом розподілу продукції на динаміку споживання обмежених ресурсів – факторів виробництва, тобто основного капіталу та трудових ресурсів.

Задля умови забезпечення інвестиційної безпеки суб'єкта господарювання необхідно направляти основні заходи управління :

- на забезпечення ліквідності і платоспроможності підприємства на підставі оптимального поєднання власних і залучених джерел засобів;
- на отримання прибутку і забезпечення відповідного рівня рентабельності, достатнього для задоволення всіх своїх потреб при здійсненні основної, інвестиційної і фінансової діяльності.

Коли поняття інвестиційної безпеки застосовується в діагностиці функціонування суб'єкта господарювання, а зокрема в питаннях антикризового управління, то визначення показників є порівняно простим моментом. Інвестиційна діяльність є складовою (окрім фінансової та операційної) загального економічного функціонування підприємства чи організації, яку можна охарактеризувати за рахунок показників ефективності інвестицій (чиста приведена вартість, внутрішня норма дохідності) або на основі інформації про

грошові потоки (індекс дохідності, індекс прибутковості та період окупності інвестицій). Існують встановлені нормативи, які однозначно оцінюють ефективність загальної інвестиційної політики, яка прийнята на підприємстві.

На сьогодні існує два основних підходи щодо оцінки рівня інвестиційної безпеки:

- індикативний, який спирається на визначення порогових значень інвестиційних індикаторів;
- оцінка ступеню небезпеки загроз.

Застосування індикативного аналізу носить моніторинговий характер і при ретельному аналізі ситуації визначає потребу у розвитку й адаптації до конкретних умов, можливостей керування технологічними, організаційно-управлінськими і соціально-економічними параметрами підприємства. В такому випадку, для оцінки стану безпеки використовується система індикаторів, які характеризують ступінь впливу визначених загроз та вразливість об'єктів безпеки при їх дії. Така система індикаторів безпеки, особливо в кількісному вимірі, повинна визначити рівень якості прийняття стратегічних рішень та своєчасно сигналізувати про економічну небезпеку, передбачити заходи щодо запобігання її негативного впливу або зниження негативних наслідків її дії.

Таким чином, необхідність постійного дотримання економічної безпеки пояснюється завданням забезпечити стабільне функціонування і досягнення головної мети своєї діяльності, що об'єктивно стоїть перед кожним суб'єктом господарювання. Цьому слугує ефективна та безпечна організація інвестиційної діяльності, що забезпечує економічну безпеку підприємства в цілому, дозволяє запобіганням загроз, уникненню ризиків і формує здатність до досягнення поставлених цілей в умовах гострої конкуренції.